

Lausuntopyyntö 14.4.2014, VM112:00/2013

Lausunto aluehallintovirastojen hallinnollisten tehtävien kokoamisprojektin väliraportista

Valtiovarainministeriö on pyytänyt henkilöstö- ja hallintopolitiikkaosaston lausuntoa otsikossa mainitussa asiassa. Väliraportti sisältää ehdotuksen hallintotehtävien organisoinnista, arvion tehtävien kokoamisen vaikutuksista ja kokoamisen oikeudellisista toteuttamiskeinoista, riskianalyysin sekä toimeenpanosuunnitelman. Väliraportissa on esitetty myös henkilöstön asemaan liittyvät periaatteet ja menettelytavat.

Henkilöstö- ja hallintopolitiikan osasto esittää lausuntonaan seuraavaa:

Väliraportti on varsin kattava. Henkilöstövoimavarojen tehokkaan käytön järjestäminen virastojen vastuualuejaon ja toimivaltajärjestelyjen avulla on kannatettavaa. Raportissa on otettu huomioon monipuolisesti myös henkilöstön asemaan liittyvät näkökohdat. Kun kyseessä on väliraportti, on ymmärrettävää, että osa asioista on vielä jatkoselvityksen varassa. Seuraavat asiat pitää valmistella huolellisesti: yksiköiden tarkka organisointi, selvitys siirtyvistä viroista, selkeästi kootut hallinnon tehtävät ja työnjako, johdon tuen järjestäminen, VesA 10 §:n muutos sekä kysymys työsuojelun järjestämisestä.

Koska ehdotettu hallinto- ja kehittämispalvelut –vastuualue niminen yksikkö perustettaisiin yhden aluehallintoviraston alaisuuteen ja se siis kuuluu aluehallintovirastojen palkkausjärjestelmän piiriin, ei palkkaturvaan ole tarvetta henkilöstön yksikköön siirtymisten vuoksi eivätkä sitä koskevat sopimusmääräykset tule sovellettaviksi.

Tällä hetkellä Itä-Suomen aluehallintovirastossa toimii työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikkö, joka on samalla hallinnonalan neuvotteluviranomainen. On tärkeää, että ao. yksikön asiantuntemus säilyy suunnitellussa muutoksessa.

Väliraportissa todetaan, että selonteon linjauksen mukaisesti kootun hallinnon henkilöstö työskentelisi alueellisesti hajautettuna. Tästä syystä työssäkäyntialueen muutoksia ei tehtävien kokoamisesta *pääsääntöisesti* aiheudu (s. 49). Jatkovalmistelussa tulee selvittää, kuinka toimittaisiin tilanteessa, jossa henkilö ei suostu mahdolliseen työskentelypaikan siirtoon työssäkäyntialueensa ulkopuolelle. Tämä merkitsee myös tarkempaa selvitystä siitä, mitkä virat siirtyvät uudelle vastuualueelle ja keiden kohdalla siirtyminen merkitsee myös työskentelypaikkakunnan vaihtumista.

Uuden hallinto- ja kehittämispalvelut -vastuualueen tehtävistä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Väli raportin mukaan asetukseen otettavan säännöksen perusteella tulee voida todeta, mitkä tehtävät, niitä tehtäviä sisältävät virat ja niitä virkoja hoitavat virkamiehet siirtyvät siihen aluehallintovirastoon, johon uusi vastuualue perustetaan. Asetuksessa tulisi nimenomaisesti säädettäväksi, että hallinto- ja kehittämispalvelut -vastuualueelle sijoitetun henkilöstön työskentelypaikkakuntana voi olla kyseessä olevan aluehallintoviraston lisäksi muun aluehallintoviraston toimipaikka. Henkilöstö- ja hallintopolitiikkaosaston kannan mukaan henkilöstön työskentelypaikkakunnasta ei tule säätää asetuksella. Kyse on toiminnan organisointiin liittyvästä asiasta.

Henkilöstön oikeudellisen aseman määrittelyssä on myös olennaista se, onko kyseessä virka- vai työsuhteessa oleva henkilöstö. Väli raportista ei tule selkeästi esille muutoksen kohteena olevan henkilöstön palvelussuhdelaji/t.

Väli raportissa todetaan (s. 57), että työnantaja tulee keskustelemaan kaikkien niiden henkilöiden kanssa, joita muutos koskee. Olisi kuitenkin välttämätöntä huolehtia riittävän varhaisessa valmisteluvaiheessa normaalin YT-menettelyn käynnistämisestä.

Muistioon kirjatut taloudelliset vaikutukset lasketaan saavutettavan pääosin htv-vähennysten ja vähäisessä määrin toimitilamenojen osalta. Oleellista olisi selvittää, mitkä ovat toiminnallisten uudistusten avulla saatavat hyödyt – monitoimipaikkaisen keskitetyn hallinnon toiminnan osalta juuri nämä asiat ovat arkityön ja saavutettavien hyötyjen kannalta kaikkein tärkeimpiä asioita. Kun henkilöstö jatkaa nykyisillä paikkakunnilla, kustannushyödyt tulevat ennen muuta toimintojen uudistamisesta tai tehostamisesta (htv-vähennysten lisäksi). Tästä syystä prosessien uudistaminen on keskeistä.

Uudistuksessa on tärkeää varmistaa uuden hallinto- ja kehittämispalvelut – vastuualueen johtamisrakenteen selkeys (kenelle hallintojohtaja on vastuussa, miten vastuualueen tulosohtaus käytännössä toteutetaan).

Jatkotyössä tulisi selvittää edelleen keskitetyn toiminnon ja virastokohtaisen toiminnan suhdetta. Keskitettyyn toimintoon tai johdon tukeen kohdistettavissa henkilöresursseissa ei tulisi tässä vaiheessa tehdä liian tiukkoja linjauksia htv-tavoitteineen vaan päätyä ratkaisuun, jossa toiminta turvataan tehokkaasti ja laadukkaasti.

Osastopäällikkö,
valtion työmarkkinajohtaja

Juha Sarkio

Hallintoasiantuntija

Timo Moilanen